

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Vår dato: 06.06.2017
Vår ref.: 2016/7820
Arkivkode:360
Deres dato: 14.12.2016
Deres ref.: 16/7726

Høringssvar - Konseptutredning Sivilforsvaret

Det vises til «Høring om sivilforsvarsstudiets anbefalinger om hvilket Sivilforsvar og sivile beskyttelsestiltak Norge skal ha i fremtiden» på Regjeringen.no med anmodning om kommentarer til Konseptutredning for Sivilforsvaret. Fylkesmannen i Nord-Trøndelags kommentarer er i hovedsak i tråd med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag sin uttalelse, og følger nedenfor.

Konklusjon

I følge utredningsgruppens analyse vil ikke dagens sivilforsvar kunne svare på fremtidens utfordringer, ei heller oppfylle de krav som er stilt til det framtidig Sivilforsvaret dersom det ikke kommer nødvendige styrkninger og endringer. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er enig i denne analysen, og anbefaler Konsept 2 - tilpasset fremtidens samfunnsbehov. Konseptet innebærer en betydelig styrking i forhold til dagens sivilforsvar. Det foreslås en annen opplæringsmodell med tre måneders grunnutdanning av de tjenestepliktige, etterfulgt av tre måneders tjeneste som en stående beredskap. Med stående beredskap menes at styrken er klar til umiddelbar utrykning gjennom kasernerne. Konseptet vil føre til økt mobilitet ved tilførsel av nye kjøretøy til fredsinnsatsgruppene og sivilforsvarsdistriktet. En vesentlig lengre utdanning/opplæring og nytt materiell gjør at Sivilforsvaret vil kunne løse flere og mer krevende oppgaver. De stående mannskapene vil utgjøre en slagkraftig og mobil forsterkningsstyrke, som raskt kan benyttes ved store og langvarige hendelser og med en vesentlig større utholdenhet enn øvrige avdelinger.

Begrunnelse

Bistand

Sivilforsvaret er en meget viktig forsterkningsressurs for redningstjenesten. 22. juli-rapporten¹ viser hvor betydningsfull Sivilforsvarets rolle er ved katastrofehendelser: Under hele redningsoperasjonen fikk den profesjonelle redningstjenesten hjelp av utkalte mannskaper fra Sivilforsvaret. Slik vi ser det er det kun Konsept 2 som kan ta Sivilforsvaret i den retning at vi også i fremtiden har et sivilforsvar som kan bistå redningstjenesten dersom vi skulle få nye hendelser som setter redningstjenestens ressurser på prøve.

¹ NOU 2012:14 Rapport fra 22. juli-kommisjonen

Utholdenhet

Evalueringer etter uønskede hendelser Trøndelag, og Risiko- og sårbarhetsanalysen ROS Trøndelag viser at det er de langvarige hendelsene som setter beredskapen og samfunnets robusthet på prøve. Særlig kriser som ikke har en tydelig start og en tydelig slutt er krevende. Erfaringer fra asylankomstene over Storskog høsten 2015 viser dette². Etter våre erfaringer er det ingen andre sivile etater som har den utholdende kapasiteten når det gjelder mannskap og utstyr som Sivilforsvaret. Sivilsamfunnet, slik redningstjenesten er bygget opp i dag, er avhengig av at Sivilforsvaret har utholdenhet, kunnskap, mannskap og materiell til å håndtere en langvarig hendelse. Slik vi vurderer det er det kun Konsept 2 som tilfredsstillende dette kravet.

Ressurser og personell

Bruken av Sivilforsvaret har økt, og antall innsatstimer har omtrent doblet seg fra 2013 og frem til i dag. Spesielt ekstremvær har medført at Sivilforsvaret deltar på flere og mer langvarige innsatser nå enn tidligere³. Dette vil med dagens tjenestepiktige innebære en stor slitasje på mannskap og materiell. Uten en nødvendig styrking, er vi usikker på om Sivilforsvaret i fremtiden vil ha den utholdenhet som kreves under langvarige hendelser. En modell med stående/kasernert beredskap vil slik vi ser det sikre at vi i fremtidens hendelser har en robust forsterkningsressurs – i tråd med risikobildet i Trøndelag⁴. Konsept 2 er det eneste alternativet av de som er beskrevet i konseptutredningen som kan møte denne utviklingen.

Beskyttelse og varsling

En ny FFI-rapport⁵ gir følgende føringer: Konseptet med tilfluktsrom bør videreføres med noen endringer. Varsling med tyfon bør videreføres, men suppleres med SMS-varsling. Planene for evakuering oppgraderes av Sivilforsvaret. Slik anleggene fremstår i dag, er de ikke i tilstrekkelig stand til å beskytte sivilbefolkningen, heter det i rapporten. De fysiske anleggene og planene for bruken av dem er flere tiår gamle. Det er mangler i tilfluktsrommenes mekaniske og fysiske tilstand, slår rapporten fast. Vi anser at varsling og beskyttelsestiltak for sivilbefolkningen må ivaretas på en tilfredsstillende måte i fremtiden, men at det er behov for ytterlige vurderinger for å videreføre og revitalisere dagens konsept. Dette gjelder både de faktiske behov for beskyttelse i fred og krig, og ikke minst en grundig vurdering av de økonomiske og administrative konsekvenser av dette.

Organisering og samvirke

I Meld. St. 10⁶ påpekes det at små kommuner er svært avhengig av bistand fra Sivilforsvaret. Etter sammenslåing av Sør- og Nord-Trøndelag til ett fylke, vil Trøndelag fortsatt bestå av mange små kommuner. Sivilforsvaret har en sentral rolle i arbeidet med samvirketiltak regionalt og lokalt. For å sørge for samvirke og styring av beredskapsressursene i fylket, spesielt ved flere sammenfallende

² Politiet 2016, Den langsomme krisen - asylankomster over Storskog grensepasseringssted - erfaringer fra høsten 2015

³ Meld. St. 10 Risiko i et trygt samfunn – samfunnssikkerhet

⁴ ROS Trøndelag 2014

⁵ FFI-notat 16/01234, Sammendrag av rapporten "Vurdering av samfunnets behov for sivile beskyttelsestiltak"

⁶ Meld. St. 10 (2016 - 2017) Risiko i et trygt samfunn – samfunnssikkerhet

hendelser i regionen, støtter vi forslaget om å organisere Sivilforsvaret etter det nye fylket.

Med hilsen

Hans Brattås (e.f.)
Kommunaldirektør
Kommunalavdelingen

Per Arne Stavnås
Fylkesberedskapssjef
Kommunalavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift